

Registratienummer:	RVO13.0131	Portefeuillehouder:	S.C.G.M. den Dulk-Winder
Van afdeling:	Concernstaf	Ter inzage gelegde stukken / bijlagen:	<ul style="list-style-type: none">• programmabegroting 2014 incl. meerjareninvesteringsplan en meerjaren raming (ID13.02554)• samenvatting begroting 2014(ID13.02543)
Behandelend ambtenaar:	B. van der Pol		
Telefoonnummer:	(0223) 67 8270		
E-mail adres:	b.van.der.pol@denhelder.nl		
Onderwerp:	Programmabegroting 2014, investeringsplan 2014 en meerjarenraming 2015 - 2017		

Gevraagd besluit:

1. Vaststellen programmabegroting 2014,
2. Kennis nemen van meerjarenraming 2015 – 2017
3. Vaststellen meerjareninvesteringsplan, jaarschijf 2014
4. Vaststellen van de aanvullende (directe en vangnet) maatregelen en bijbehorende begrotingswijziging.

Publiekssamenvatting

Jaarlijks wordt voor het komende jaar een raming opgesteld van de verwachte inkomsten en uitgaven van de gemeente. Ook vindt er een doorrekening plaats naar de 3 daarna opvolgende jaren. Onderdeel van deze raming is een planning van de in die jaren te realiseren investeringen. De jaarschijf van het eerste jaar, in dit geval 2014, dient door de gemeenteraad vastgesteld te worden waarmee het college mandaat verkrijgt tot uitvoering van hetgeen in de programmabegroting is opgenomen.

Inleiding

Jaarlijks wordt een programmabegroting en een meerjaren doorrekening hiervan opgesteld. Door middel van deze begroting geeft de raad opdracht en verleent mandaat tot het uitvoeren en realiseren van hetgeen in de begroting is opgenomen. Om de toegankelijkheid voor de lezer te verbeteren wordt een samengevatte versie van de diverse programma's apart aangeboden naast het basisdocument

Beoogd maatschappelijk resultaat

De gemeentelijke prioriteiten en reguliere activiteiten van het komend jaar en de hieraan gerelateerde budgetten inzichtelijk en voor controle vatbaar maken

Kader

De B.B.V. en verordening ex art 2.12 Gemeentewet

Argumenten

De programmabegroting beoogt een vertaling van de politieke wensen en ambities te zijn en is wettelijk voorgeschreven.

Maatschappelijk draagvlak

Door middel van behandeling in en vaststelling door de gemeenteraad worden vertegenwoordigers van de lokale bevolking betrokken bij vaststelling van dit document waarover zij bovendien de finale zeggenschap hebben.

Financiële consequenties

Het (meerjarig) financieel beeld ziet er als volgt uit:

Totaal Bedragen (x € 1.000)	Realisatie 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
Lasten	-159.424	-161.124	-151.624	-144.921	-144.447	-144.395
Baten	155.487	160.048	148.043	150.324	142.733	141.911
Saldo van baten en lasten	-3.937	-1.076	-3.581	5.403	-1.714	-2.485
Toevoegingen reserves	-7.866	-7.065	-2.591	-8.841	-1.628	-1.625
Onttrekkingen reserves	11.485	8.123	5.342	3.368	2.752	2.779
Geraamde resultaat	-318	-18	-830	-71	-589	-1.331

De afwijkingen ten opzichte van het financiële beeld zoals dat in de recent vastgestelde kadernota gepresenteerd werd is als volgt:

Bedragen (x € 1.000)	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
Geraamd resultaat	-830	-71	-589	-1.331
Kadernota	1.200	735	466	-86
Verschil met kadernota	-2.030	-806	-1.055	-1.245

En kan als volgt verklaard worden:

Omschrijving	Voordeel/ Nadeel	Bedrag	Geraamd resultaat
Uitkomst kadernota			1.200
1) Amendement afschaffen hondenbelasting	N	-/- 350	
2) Amendement afvoeren bezuiniging DOB-methode	N	-/- 200	
3) Amendement vorming reserve 3 Decentralisaties	N	-/- 700	
Uitkomst kadernota na amendementen			-/- 50
4) Minder inkomsten uit projecten voor dekking bedrijfsvoering	N	-/- 240	
5) Renteresultaat	N	-/- 240	
6) Lagere kapitaallasten	V	170	
7) Hogere loonkosten	N	-/- 410	
8) Gemeentefonds	V	60	
9) Overige afwijkingen	N	-/- 120	
Geraamd resultaat 2014			-/- 830

In de begroting wordt op pagina 12 hier dieper op ingegaan.

Nieuwe ontwikkelingen:

Na het opstellen van de begroting zijn analyseresultaten van een onderzoek naar kostendekkendheid van de bouwleges beschikbaar gekomen. Door ontwikkelingen zoals de W.A.B.O. en de economie vertonen de uit bouwleges verkregen inkomsten een sterk dalende lijn. Deze daling is maar gedeeltelijk te compenseren door vacatures te blokkeren. Het effect op de gemeentelijke exploitatie is € 335.000 nadelig. Vanwege administratief-technische redenen liet dit zich niet meer verwerken in de primitieve begroting.

Voor 2014 is het in de primitieve begroting geraamde te kort € 830.000. Na verwerking van het bouwleges effect loopt dit tekort op naar € 1.165.000.

Dit is in hieronder in beeld gebracht:

omschrijving	2014	2015	2016	2017
				<i>bedragen x € 1.000</i>
Actueel geraamde saldi:	830,00-	71,00-	589,00-	1.331,00-
effect bouw leges	335,00-	335,00-	335,00-	335,00-
nadelig saldo	1.165,00-	406,00-	924,00-	1.666,00-

Het uitgangspunt is om een sluitende (meerjaren)begroting aan te bieden. Bij doorrekening van de huidige begroting en kadernota besluiten blijkt dit niet mogelijk.

Een pakket aanvullende maatregelen is daarom noodzakelijk om – meerjarig – tot een sluitende exploitatie te komen.

De navolgende ontwikkelingen of kadernota besluiten kunnen in principe teruggedraaid of aangepast worden en hebben daardoor direct effect:

omschrijving		2014	2015	2016	2017
					<i>directe maatregelen, bedragen x € 1.000</i>
programma dienstverlening; opleiding/implementatie	1	61,00	61,00	33,00	-
projectleider mid office	1	100,00			
verhogen opleidingsbudget	1		75,00	75,00	75,00
afschaffen hondenbelasting	2	346,00	346,00	346,00	346,00
bezuiniging DOB methode	3		200,00	200,00	200,00
kostendekkend maken tarief bouwleges	4	35,00	35,00	35,00	35,00
reserve tbv 3 decentralisaties	5	700,00			
vrijval kapitaallasten als gevolg aflossing investeringen 'met maatschappelijk nut'	6	350,00	350,00	350,00	350,00
besparing		1.592,00	1.067,00	1.039,00	1.006,00

Overwegingen hierbij:

De maatregelen met volgnummer 1 zijn sterk bedrijfsvoering gerelateerd. Gedragslijn is dat als zich wijzigingen in het uitgavenpatroon voordoen, dat deze binnen de bedrijfsvoering gedekt worden.

Ten aanzien van de maatregel met volgnummer 2, hondenbelasting, zijn nieuwe ontwikkelingen aan de orde; Advocaat-generaal IJzerman (A.G., hoogste adviesorgaan van de Hoge Raad) adviseert de Hoge Raad in zijn conclusie van 18 juli dat gemeenten vrij zijn om de opbrengsten van hondenbelasting naar eigen inzicht te besteden. In de wet ligt vast dat hondenbelasting geen bestemmingsbelasting is, maar een algemene belasting. Met andere woorden: de gemeente hoeft de opbrengsten niet te gebruiken voor bijvoorbeeld het aanleggen van uitlaatplaatsen of het opruimen van hondenpoep, maar bepaalt zelf wat ze met het geld doet.

Hierdoor bestaat de kans dat de uitspraak van het gerechtshof Den Bosch wordt vernietigd. Dat oordeelde in januari dat de hondenbelastingaanslag 2010 van een inwoner van Sittard-Geleen illegaal was, omdat die in strijd met de Grondwet zou zijn. Na de uitspraak in Den Bosch werd in veel gemeenten door hondenbezitters afschaffing van de hondenbelasting geëist met een beroep op de onrechtmatigheid van de hondenbelastingverordening.

Volgens de advocaat-generaal maakt de wet een onderscheid tussen bezitters van een hond die hondenbelasting moeten afdragen en mensen die geen hond hebben en die dus geen hondenbelasting betalen. Er is daarom geen sprake van ongelijke behandeling van gelijke gevallen maar van ongelijke behandeling van ongelijke gevallen.

Verwacht wordt dat de Hoge Raad de conclusie van de A.G. zal overnemen en dat de Verordening hondenbelasting van de gemeente Sittard-Geleen niet langer onrechtmatig is. In dit verlenge kan Den Helder besluiten ook de heffing van hondenbelasting te continueren.

Volgnummer 3, bezuinigen op de onkruidbestrijding wordt in het verlengde van de besluitvorming bij de kadernota 2014 ongedaan gemaakt. Meerjarig is hier echter geen geld voor beschikbaar, reden om hier vooralsnog met ingang van 2015 op terug te komen. Vervolgens kan dit aspect bij de integraal te maken afwegingen door een nieuwe raad opnieuw worden bezien .

Bij volgnummer 4 wordt het uitgangspunt gehuldigd dat de leges kostendekkend moeten zijn. Een verhoging met 5,75 % in plaats van de bij de kadernota bepaalde 1,75 % is dan nodig.

Volgnummer 5: Een reserve voor de komende 3 decentralisaties is in principe niet nodig omdat de algemene reserve als vangnet dient. Bij het opmaken van de jaarrekening 2013 kan echter bezien worden of dit toch gerealiseerd zou kunnen via inzet van een voordelig exploitatieresultaat.

Voor volgnummer 6 moet de raad kiezen om de weerstandsratio terug te brengen van 1,25 naar 1,00. Dit komt neer op een vrijval van 25 'punten'. 1 punt komt overeen met € 180.000 zodat 25 punten overeenkomen met € 4.500.000. Indien er vervolgens gekozen wordt om met dit bedrag investeringen 'met maatschappelijk nut' af te boeken (middels de algemene reserve) resulteert dit in een vrijval van hieraan verbonden jaarlijkse afschrijvingskosten. Op deze wijze worden de kosten structureel verlaagd. Uitgangspunt hierbij is dat de betrokken af te boeken investeringen niet op termijn voor herinvestering in aanmerking komen.

Voor de jaren 2014 tot en met 2016 wordt hiermee een sluitende begroting gerealiseerd. Uitgangspunt is dat er in principe ook een sluitende meerjarenraming geboden wordt waartoe bij voorkeur principiële politieke bezuinigingskeuzes gemaakt worden. Natuurlijke momenten op korte termijn hiervoor zijn coalitie onderhandelingen en kadernotadiscussies. Om echter deze begroting in afwachting van dergelijke beslismomenten niet met een financieel tekort te presenteren wordt er voorgesteld een 'vangnet' maatregel te treffen. Hierop kan dan bij de genoemde natuurlijke momenten teruggekomen worden met dan verkregen nieuwe inzichten.

De vangnet maatregel ziet er als volgt uit:

omschrijving	2014	2015	2016	2017
<i>vangnet maatregel, bedragen x € 1.000</i>				
nullijn op leverantie budgetten		225,00	450,00	675,00
	-	225,00	450,00	675,00

Recapitulatie:

omschrijving	2014	2015	2016	2017	
<i>aanvullende maatregelen, bedragen x € 1.000</i>					
Nadelig saldo	1.165,00-	406,00-	924,00-	1.666,00-	
Directe maatregelen	1.592,00	1.067,00	1.039,00	1.006,00	
Vangnet maatregel	-	225,00	450,00	675,00	
	bijgesteld saldo	427,00	886,00	565,00	15,00

Alternatieven

Bij het beschouwen van deze maatregelen zijn ook alternatieven in overweging genomen. De hierbij betrokken posten:

omschrijving	2014	2015	2016	2017
<i>alternatieve maatregelen, bedragen x € 1.000</i>				
herbezinning extra inzet bomenplan	150,00			
herbezinning extra inzet spelenplan	159,00			
herbezinning extra inzet duurzame openbare verlichting	200,00			
wettelijke eisen en efficiency handhaving en veiligheid	100,00	100,00	76,00	76,00
rotonde parallelweg-kievitstr-ruyghweg (excl subs, onderh en VRI)	336,00			
update verkeersmodel	75,00	55,00		
aanleg verlengde breewijd		50,00	50,00	50,00
boerenverdietsluis	100,00			
vrijval monumentenreserve	65,00-			
Het buurtcollectief	20,00	20,00	20,00	20,00
steigeruimte Molengracht	37,00			
Bijdrage onderwijshuisvesting herzien	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.
inzet stelposten zoals materieel sluitende begroting of inkoop	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.
rente toevoeging algemene reserve verminderen	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.
Totaal	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.

Met name qua structureel effect of verplichtingen scoren deze mogelijkheden lager dan de hierboven voorgestelde aanvullende maatregelen en zijn daarom vooralsnog buiten beschouwing gelaten.

Effecten stresstest en septembercirculaire

Door het inzetten van bovenstaande maatregelen wordt een sluitende begroting en meerjarenperspectief gerealiseerd. Dit ontslaat ons echter niet van het feit dat we huiswerk moeten maken voor onze opvolgers. Wanneer de 'stress' zich voordoet zoals beschreven door Ernst & Young en de effecten van de september circulaire vertaald zijn naar Den Helder, lijken verdere bezuinigingen onvermijdelijk. Ten behoeve van de 'Stresstest' is onze begroting doorgelicht. De voorlopige uitkomsten geven aan waar mogelijksterwijs flexibiliteit zit en waar gesneden kan worden.

Het college stelt daarom voor volgens onderstaande verdeelsleutel bij de behandeling van de kadernota 2015 (danwel coalitie besprekingen) met nadere structurele bezuinigingsvoorstellen te komen. De hoogte van dit bedrag wordt gebaseerd op de uitkomsten van de septembercirculaire. Hierbij dient niet uit het oog verloren te worden wat hierover in de stresstest zelf gesteld wordt; "Het aanwenden van de flexibiliteit betekent ten alle tijden het nemen van pijnlijke beslissingen."

Samenvatting flexibiliteit in de begroting in stresstest 2014-2017			
Begrotingsposten	Omvang 2017 (x € 1 mln)	Percentage	Structureel/ Incidenteel
Reservepositie	4,00	Uitgezonderd	I
Meerjarenbeeld	1,15-	Uitgezonderd	I/S
Investeringsprojecten	-	0%	I/S
Lokale lasten	5,32	29%	S
Personeel	5,76	31%	S
Subsidies	6,26	34%	S
Onderhoud	0,89	5%	S
Overig	0,30	2%	S
Totaal	21,38		
Totaal exclusief incidenteel	18,53	100%	

Indien deze sleutel toegepast wordt op een fictieve bezuinigingsopdracht van € 1.000.000 leidt dit tot het volgende resultaat:

omschrijving	percentage	bedrag
door extra lokale belastingen	29%	287.102
door bezuiniging op personeel	31%	310.847
door bezuiniging op subsidies	34%	337.831
door bezuiniging op onderhoud	5%	48.030
door bezuiniging op overig	2%	16.190
		<u>1.000.000</u>

Communicatie

Ten behoeve van de raad wordt op 23 september een technische toelichting verzorgd (16.30 – 17.30 in de raadszaal). De technische toelichting gaat in op de administratief technische samenstelling van de begroting en hierop betrekking hebbende aspecten. Politieke discussie vormt hier geen onderdeel van.

Aansluitend wordt de mogelijkheid geboden tot het stellen van schriftelijke vragen welke tot uiterlijk 30 september ingediend kunnen worden. Vragen die voor de 30^e september ingediend zijn worden uiterlijk 9 oktober beantwoord. Op vragen die later ingediend worden volgt in een later stadium antwoord.

Op maandag 14 oktober, 18.30 uur, geeft het college in een presentatie aan wat de gevolgen zijn voor Den Helder van de septembercirculaire. Daarnaast wordt een reactie gegeven op de 'stresstest'.

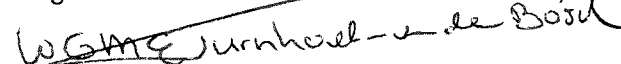
Realisatie

Na vaststelling van de begroting, bijsturingsmaatregelen en eventuele amendementen is deze van kracht voor het komend jaar. Voorts zal de begroting ter kennisname aan de provincie worden aangeboden.

De Programmabegroting wordt op 30 oktober in een raadsbrede commissie besproken, een week later gevolgd, op 6 november, door de raadsbehandeling zelf.

Den Helder, 17 september 2013.

Burgemeester en Wethouders van Den Helder,

loco-burgemeester

W.G.M.E. Turnhout - van den Bosch

secretaris
ir Ph. Salm

